

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemski nodelje in praznike.

Inserat: do 9 pett vratá 1 D. od 20—15 pett vratá 1 D 50 p, večji inserati pett vratá 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic pett vratá 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vratá 30 D; ženilne ponudbe beseda 75 p.

Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inserat davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravnalstvo "Slov. Naroda" in "Narodna tiskarna" Knastova ulica 8, pristlence. — Telcija 8. 304.

Uredništvo "Slov. Naroda" Knastova ulica 8, L. nadstropje

Telcija 8. 304.

Dopise sprejema in podpisoma in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrata.

Pošumerni številki stane 50 par = 2 kroni.

V inozemstvu 65 par = K 2.60.

Poštnina plačana v gotovini.

"Slovenski Narod" volja v Ljubljani in po posti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	D 90—	celoletno	D 156—
polletno	45—	polletno	78—
3 mesečno	22.50	3 mesečno	39—
1	7.50	1	13—

1 Pri morebitnem povisjanju se ima daljša naročna določila.

Novi naročniki naj poslijo v prvih naročino vedno . . . po nakazni.

Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Univ. prof. dr. Rado Kuše:

Izstradana znanost.*

Zal mi je, da moram napisati te besede. Toda hočem z njimi zadostiti neki notranji sili, ki mi jih narekuje, in si pridobiti zavest, da sem storil svojo dolžnost.

Iz stare Šole sem, kakor večina mojih kolegov, humanistična gimnazija nas je vzgojila, intenzivno smo se učili klasičnih jezikov. Moj ponos je bil, ko sem stopil v prvi razred gimnazije, da so rekli doma: Šel je v latinsko šolo. In še danes se z veseljem in hvaležnostjo spomnjam prvega svojega profesorja iz latinsčine, strogega in natančnega benediktinca, ki je nam vstrelil oblike in lepo v stilu zložena gramatična pravila s tako vnenom v glavo, kakor da vrši s tem načimenejši posel. Tudi če smo imeli nemško čitanico pred seboj, smo prestavljali berilo sproti na latinski jezik, spajal je tudi pouk iz nemščine vedno z latinskim. In za njim je prišel profesor za zgodovino, ki ni nikdar pozabil, opozarjati nas mlade dijake na veličastnost rimskega slovstva in krasoto Ciceronovega jezika. Rekel nam je, kadar bote razumeli čarobni med Ciceronovimi besedi, je vaš smoter na gimnaziji dosežen. Mož je znal z nekaj besedami vžgati mlada srca v navdušenju za klasično staro kulturno. Tako smo vedeli za cilj, ki ga imamo pred očmi in za sredstva, kako ga doseči. Natančen študij slovenice, neumorna vaja duha v oblikoslovju in sintaksi, v razumevanju plemenitih idej, ki so ohranjena v delih starih klasikov. Vsepriljivo se nam je v prvi mladosti spoštovanje do skupnosti, torej do lavnih interesov, sebičnosti nismo poznali. In v svojih dovrztenih dušah smo zbirali za hodočnost zaklade v podobi idealov, navdušenja za narodni blagor, kateremu smo hoteli posvetiti vse svoje moči. S tem bogastvom smo šli v Širni svet, na tujem ram univerze in tudi tam smo ga obvarovali. Srednja šola nam je dala podlago za sistematično strokovno študije, načrnila je iz nas potom svoje izborne metode za strokovno praktično in znanstveno delo usnosobljene može, ki so se zvesto držali načela, da je prvo dolžnost in potem šele pride vse drugo. Smelo trdim, da je brez-

primerno požrtvovalnost našega stradajočega uradništva v prvi vrsti prisposavati dobrji gimnaziji vzgoji. Na univerzah smo pogledali tudi v taine delavnice, v seminarje. Treba je bilo znati poleg vsake moderne vede tudi njen historični razvoj. In vsi oni važni historični meniki so pisani v klasičnih jezikih. Vse, kar vemo od svoje prošlosti, nam kaže na latinske in grške vire. Naš dosedanjej študij je bil enako prikladen za hodoče znanstvenike in za praktike. Ali bo ostalo tako tudi v budoučnosti?

Ulis imam, da naše znanstvo vsled reforme srednjih šol obsojeno najetično smrt, vsaj kolikor je navezano tudi na zgodovino. Naši dijaki, ki bodo pričeli še v 5 razredu z latinskim novkom, ne bodo nikdar razumeli sladkosti Ciceronovih besed, veličastnosti Sofoklejevih dram, globonosti Platono in Sokratove filozofije. Juristem bodo Justinianovi zakoni ostali zanečetana knjiga, skozi vrata imponantne palače rimskega pravnega sistema ne bodo nikdar prodri. In vendar je rimske pravne po današnjem včem rodu še vedno temelj vsega pravoznanstva! In za našo delavnico!

A to ni najhujše. Zalostnejše je, da postanemo na ta način izloženi iz znanstvene tekme ostalega sveta, kjer so ravno historične študije v najlepšem svetu in donašajo dan na dan novih, dostikrat presenetljivih rezultatov. Ali bomo morali za svojimi sosedji zaostati, ker bo naši hodočim izobražencem manikal za historična raziskovanja potrebnih predštudij. Zbirali bomo k večjemu še rezultate tujih znanstvenikov, a dohiteti ali z njimi sporedno delati ne bomo mogli. Zastoriti stare šole bodo sčasoma izginili s pozorišča, nadomestila zanje ne bo več naši. Naše univerze bodo padle na nivo višjih strokovnih šol in naša zgodovina bo polagoma izginila v pozabnosti. Postali bomo narod treccev, industrijev, ekonomov, a iz naših vseh občinstv bomo moralni izbrisati nosorno ime »universitas litterarum«. Postali bomo idilična oaza med zapadno in izčisto kulturno, katere historične snomenike bodo naši znanci hodili gledati le še v muzej.

* V vprašanju ureditve naših srednjih šol prepričamo odločitev strokovnikom, ki naj o stvari razpravlja in jo rešijo tako, da bo na korist narodu in državi. Uredništvo.

Krasna misel je jedinstvo, a mnjena sem, da take žrtve niti najmanj ne zahteva od nas. Ako bratje Srbi izhajajo s srednjo šolo, kakor se sedaj namerava uvesti za vso državo, iz tega nikakor nujno ne sledi, da morajo pri nas izginuti spodne gimnazije srednega tipa. Naše ljudstvo je vajeno ter uživalo povsodi visok ugled. Celo v inozemstvu so se ed nekdaj njih učni usnje in njih metoda odkrito pripoznavali. Zakaj naj potem izgine to, kar je po občem preprizan naroda dobro? Bojim se, da absolventi nove gimnazije za sedanje vsečiliški park ne bodo zrceli in da med njimi ne bo nikakih usposobljenih kandidatov za akademični poklic.

Z reformo srednje šole je prizadet torej v eminentni meri visokošolski študij. Zato naj ima tisti, ki vzame tegu resno tudi priliko se

najn pripraviti. Zato je pa neobhodno potreben nadaljni obstoj sedanjih tinenov naših gimnazij, čeprav le v nekaterih delih države. Ujedinjenje nam ne ovira poleta naših talentov in duševnih sil, ampak obratno, naj jim odpre široko pot. Ne izstradate naših univerz s tem, da onemogočate temeljito akademsko naobrazbo, ampak dajte jim zraka, da se razvijajo. Casi izročkov napirnatih valut bodo minuli in gorje narodu, ki takrat, ko se to zgoditi, ne bo imel довoli sposobnih mož za duševni in socialni preporod. Te može bodo vzgojile le na višku svoje naloge stolice univerze, ki morejo svoje semesejati le na pripravljena tla. Tla priravnim gimnazijam, ki mora biti popolna. Ako ji vzamete polovico, ste izpostopili tla tudi sedanjim univerzam.

— — —

ganda v znamenju požigov in bomb nasproti manjšini, izročeni varstvu naših zakonov in moči države, se je prepustila fašizmu. Toda vprašanje se ni moglo rešiti na tako enostaven način. Quod differtur, non auferitur = zavlečevanje rešitve ne pomeni še rešitve... »Odkritosrčno povedano: ona skupnost interesov med Slovenci in Italijani, ki povzroča toliko strahu v čist sveti Gorici improviziranim vlastnikom, se zdi nam dobrega pomerna...«

In »Libertas« glasilo republikanec piše: »Udeležba Slovencev pri volitvah v goriški občinski svet ima mnogo večji nomen nego navadna volilna epizoda. Bit je to v resnicu zgodovinski dogodek v političnem življenju naše pokrajine, s katerim se je naredil konč polstolstvenemu boju, ki je dosedel začetrjeval odnosajočemel obema narodoma. Nasečna domneva, da med Italijani in Slovenci ni bila mogoča sprava, je bila končno razpršena; strašile narodne nevarnosti ne pomeni danes tudi najbolj preprostemu človeku nič drugega nego navaden volilni mašter.«

Naj le kričijo nacionalisti obeh držav: neizpoditno dejstvo je, da je v načivljeni interesu Italije in Jugoslavije živeti v medsebojnih prijateljskih odnosa! In to prijateljstvo bo mogoče, to ponavljamo še enkrat, le tedaj, ko se Italijani in Slovenci Julijski Benečiji ne bodo več sovražni. Zato se mi republikanci, dasi smo odklonili vsak konkreten pakt s Slovencem, načelu veselimo sporazuma med »Gruppo d' Azione« in Slovenci, kar smo bili baš mi prvi, ki smo ustvarili razpoloženje za romirjenje duhov in ki smo pospeševali ono zbljanje, katero je omogocilo sporazum. — Goriška je enotna pokrajina, čeravno govorijo njeni prebivalci dva različna jezika. Toda kakor tvoji deželi zemljepisno enoto, tako sta si naroda z izjemno jezikom neoporečno sorodna... Prvi korak je storjen: most med obema državama je snuščen. Ostalo je odvisno od dobre volje ljudi.«

Se bolj pa označuje naslednja trditev, zapisana v listu »Libertas«, razpoloženje republikancev nasproti Slovencem — seveda tako odgovara resniči: »Na znotraj zahtevamo za Slovence, ki živijo z nami, iste pravice, zvezane z istimi dolžnostmi, kakor jih imajo meščani italijske narodnosti. In to ne samo z besedami: v pogajanjih z »Gruppo d' Azione« za sestavo koncentracije levicne smo zahtevali za slovenske zastopnike štiri sedeže...«

Neizpoditna resnica, da smo Slovenci v mejah kraljevine Italije nasi, ki naj večje Biograd z Rimom, si vedno bolj pridobivajo. Smatramo za dobro znamenje, da uvidevajo to polagoma vsaj nekaj Italijani, ki bivajo z nami pod eno in isto streho. Na njih je, da se ta most ne zruši. Na njih je, da spozna to resnico tudi ostala Italija.

Joseph Bédier: 15
Tristan in Izolda.

Roman.

»Gospod Tristan, je vzkliknil, »zvadite, kako strašno prisego so izrekli možje kurnalski! Kralj vas je izobčil in je dal to izklicati po vseh farah: Kdo vas ujame, dobi sto mark v zlatu kot nagradu, in vsi baroni so prisegli, da vas izroče, mrtvega ali živega. Delata pokoro. Tristan! Bog odjusti grešniku, ki se spokori.«

»Jaz naj bi se spokoril, gospod Oein! Za kakšen zlorin? Vi, ki naju obsojate, ali veste, kakšno pijačo sva pila na morju? O, dobra pijača naju je emamilia. In roči boračim vse življenje po cestah in živim z Izoto od korenin in zelišč, kakor da bi bil brez nje kralj lepega kraljestva.«

»Gospod Tristan, Bog vam pomaga, kai ti izgubili ate ta svet in vrhnega še onega. Izdelalca svojega gospoda nai raztrgata dva konja, zgori na grmodi. Kamor nade njegov pepel, endi na zraste nikaka zel več, in delo kmetovalca je brazenstveno: dravo in trava vrahneti nad tezo. Tristan, vrnila kraljico onemu, ki se je po zakonu Rima zvezal z njo!«

»Nič več ni njegova: izročil je je rohavcem; nium sam jo otel. O! tedaj je moč: ne morem se kločiti od nje, niti ona od mene.«

Ogrin je sédel; ob njegovih nogah je plakala Izota, z glavo na kolonih moža, ki je trpel za Boga. Puščavnik je gotovil besede svetega pisma: toda v solzah je zmjevala z glavo in se je branile verjati mu.

»Ohe, je dejal Ogrin, skoči bo mogoč tolaziti mrtve? Snokori se, Tristan, kajti kdor živi v grahu, ne da bi delal pokoro, je mrtvev.«

»Ne, živeti hočem in ne kesati se. Vrnava se v gozd, ki nju skriva v in težitju. Poidi, Izota, prijeti-llica!«

Izota je vstala. Prijela sta sa za roke in stopila nazaj v visoko travo goljavje; drevesa so sklenile svoje veje nad njima; izginila sta za listjem.

* * *

Poslušajte, gospodje, lepo dogodbo! Tristan je bil odgojil psa, lovskoga psa, lepega, živahnega, okretnega v teku: noben grof in noben kralj ni imel sličnega za lov z lokom. Imenovati so ga Husdent. Zapreti so ga moralni v kletko, privezan je bil na desko, ki je visela na njegovem vratu. Od dneva, ko je videl svojega gospodarja, se je branil vsakršno hrane, praskal je z nogo po tleh, tulil in solze so mu stale v očeh. Smilil se je marsikom.

Husdent, so detali, »nobena žival ni znala tako ljubiti kot ti: ravnino, Salomon je modro govoril, ko je rekel: Moj pravi prijatelj, to je moj hrte.«

In kralj Merke si je mislil v epozimu na pretekle dni: Ta pes ne ve, čemu tako žaluje za svojim gospodarjem: kajti ali je načit v vsem Kurnvalu moža, ki bi bil Tristana enak?

Trije njegovih plemenitačev so prišli k kralju:

»Gospod, dej, odvezati psa: potem zvemo vse, ali kježo toliko žalost iz hrepnenja po svojem gospodarju. Ako ne, koste videli, kako napade, jedva izpuščen, z visčnim jezikom ljudi in živali, da jih ogrize.«

Odvezali so ga. Planil je skozi vrata in dirjal v sobo, kjer je prej nedno nebil Tristan. Tulil je, tečal, vohal in iskal. Končno je našel sled svojega gospodarja. Tekel je koralj za korakom pot, na kateri je šel Tristan h grmad. Vse je hitelo za njim. Zalaial je in skočil navzgor k pečini. Sedaj je bil v kapeli v živignil za vzdvišeni kor: mahoma se je vrzel skozi okno, strmoljal, črnil po skali, poiškal zoper elod na obrežju, obestil hinc v gozdov, kjer se je bil Tristan skril. Potem je bežal v gozd. Nihče ga ni videl, ne da bi se mu smilil.

»Plemeniti kralje, so sedaj rekli vitezi, »pustimo ga, ne zasedujmo ga, lahko bi nas zvabil na kraj, odkoder bi bila vrnila težka.«

Pustili so ga kraj in so mu vrnil. Ko je dosegel pesa v lesu, je neprestano lajal, tako da je odmevalo po gozdu. Poskusili hočem, ker mi je težko, da bi ga ubil.«

In Gorneval. »To je Husdent! Prestrashili so se; brez dvoma jih kralj zasleduje. Dal lih je zalezovati po psu, kajti divjadi... Skrili so se v gozdovo. Ob njenem robu se je postavil Tristan z napetim lokom. Ko pa je Husdent zagledal in sprožil svojega gospoda, ki skočil k nemu, povesil glavo in rep, skrivil hrbet in se vrtil v krog. Kdo je že videl kdaj tako veselje? Potem je tekel k Izoti, zlatolaski, h Gornevalu ter se je dobrikal celo kojnu. Tristan je bil ginjen!

»Ah! Po kakem nesrečnem slučaju nas je zopet navel! Kaj naj počne prejanjan mož s tem psom, ki ne zna molčati? Preko poljan, preko gozdov

Finančni odbor.

(Konflikt radi novinarjev. — Dvanajsetina. — Novi izredni kredit.)

— Beograd, 10. februarja. (Izv.) Plenarni finančni odbor je tekom včerajšnjega dneva nadaljeval podrobno razpravo o dvanajsetinah za mesec marec in april.

Na dopoldanski seji je odbor razpravljal o konfliktu z novinarji, ki ga je provociral bivši minister Velizar Janković. Predsednik finančnega odbora dr. V. Veljković je prečital namreč njegovo pismo na predsednika narodne skupščine, v katerem se ogorčeno pritožuje, da prisostvujejo sejam finančnega odbora tudi novinarji — parlamentarni poročevalci ter odločno zahteva, da se novinarji načelno izključijo od sej finančnega odbora. Predsednik narodne skupščine dr. Ribar je to pismo izročil finančnemu odboru, da samo primerno ukrene.

Razpravljajoč o tem pismu so člani finančnega odbora naglašali, da po starem poslovniku izrecno ni navedeno, da novinarji ne smejijo prisostvovati sejam finančnega odbora, izključuje pa prisotnost novinarjev novi poslovnik, ki pa se ni zakon. Vsi člani so se izjavili, da nimajo ničesar proti prisotnosti novinarjev. Žemljičarnik poslanec Vojislav Lazić je ironično omenil, oziroma knstatiral, da g. Veljko Janković ne prisostvuje kot član odborovnih sejam, jih vedno sabotira in da bi moral take predloge podati ustreno, ne pa pisemo. Predsednik je še v nadalje dovolil novinarjem, da prisostvujejo sejam, izvzemši slučaj, kjer gre za državno tajstvo.

Finančni odbor je nato nadaljeval podrobno debato o dvanajsetinah. Po kratki debati je bila seja preložena na popoldne. Na drugi dopoldanski seji je bila podrobna debata o dvanajsetinah, oziroma izrednih kreditih.

Ministrstvo za narodno zdravje je predložilo spomenico, v kateri najava razloge za neobhodno povisitev nekaterih postavk v proračunu tega ministrstva. Tudi ministrstvo saobračaja zahteva potom spomenice povisitev izdatkov za gradnjo železniških prog in sicer proge Niš-Kragujevac in Užice-Vardište. Iz investicijskega posoja je bilo za grad-

njo teh prog po izjavi poslanca Radojevića določenih 15 milijonov, dočim se je pri licitaciji pokazala potreba 77 milijonov dinarjev. Govornik poslanec Radojević zahteva pojasnila glede teh zneskov.

Finančni minister dr. Kumanudžić pojasnjuje, navajajoč, kako je priskošlo do teh 77 milijonov, ker nikdo ni hotel sprejeti gradnjo teh dveh prog za znesek 15 milijonov, oziroma 3 milijone. Vzrok pa tiči v tem, da se je ves material od časa projektov pa do prevezna zemlja podražil. Generalni ravnatelj ministrica saobračaja Ilie potrjuje te navedbe in prosi odbor, da dovoli izredni kredit za gradnjo teh železnic. Ta kredit naj znača toliko, da pokrije diferenco med investicijskim zneskom 15 milijonov in licitiranim zneskom 77 milijonov.

Izredni kredit 100 milijonov krov.

Finančni odsek je nato razpravljal o odobrenju izrednega kredita v znesku 100 milijonov krov, ki je bil že določen v proračunu za leto 1921., a se sedaj postavlja v proračunske dvanajsetine za marec in april. O tem izrednem kreditu se je razvila daljša in živilna debata, v kateri je finančni minister prosil odbor za odobrenje. Fin. odbor je z 9 : 6 glasovom odobril, da izredni kredit 100 milijonov krov ostane vladati na razpolago.

Za tem je bilo prečitano in odobreno poročilo o phrabljenih dvanajsetinah za mesec januar in februar. Danes odbor nadaljuje debato o dvanajsetinah.

PRORAČUN MINISTRSTVA ZA SO-CIALNO POLITIKO.

— Beograd, 10. februarja. (Izv.) Treja sekacija finančnega odbora je imela včeraj popoldne sejo. V razpravi je bil proračun ministrstva za socialno politiko. Sekcija je sklenila, da se zmanjšajo posamni oddelki ministrstva od deset na šest. Na ta način je prihraljenih okoli 10 milijonov dinarjev in le za osebne izdatke 4% milijona. Člana te sekciije Milan Pribičević in Stošadić v prvzameta revizijo ministrstva.

Austrijski sanacijski krediti.

Češkoslovaški krediti in austrijski parlament. — Benešev načrt sanacije finančne Srednje Evrope.

— Dunaj, 10. febr. (Izv.) Na včerajšnji seji narodne skupščine je finančni minister dr. Gürler takoj začetkom seje podal obširen eksposo za zaključitvi 500 milijonskega kredita v Pragi. Finančni minister je prasko kreditno pogodbo označil za važen, edločen in prvi korak v izvršitvi sanacijskega načrta, po katerem naj bi se avstrijske finance dvignile do ravnotežja. V ekspoziciju je dalje z posebnim poudarkom omenjal, da je povodom svojega bivanja v Pragi zainteresiral češkoslovaškega ministrskega predsednika dr. Beneša za svoj finančni načrt. Dr. Beneš sam pa je sestavil in izdelal obširen program za sanacijo srednjeevropskih finančnih razmer. Ta načrt namerava dr. Beneš predložiti v Londonu in Parizu, kamor odpotuje v najkrajšem času. (Tekom danšnjega dneva.)

Finančni minister je slednjič navorjal najvažnejše določbe dogovora o posoju. Kredit znaša 500 milijonov češkoslovaških krov in je določen za plačila avstrijske republike, oziroma posamnih oseb v svrhu kritike terljivej češkoslovaške republike in nje državljanov. Amortizacija kredita se izvede tekom 20 let in začne leta 1924. V zastavo tega kre-

dita so dani dohodki iz železniško-prometnega davka in druge obligacije.

— Dunaj, 10. febr. (Izv.) Tekom prihodnjih dni nadaljuje narodna skupščina debato o praskem posojilu. V političnih krogih opažajo, da nameravajo nastopiti proti posoglu Velenjem s posebno političnoizrazito opozicijo.

— Pariz, 10. febr. (Izv.) Parlamentarnemu finančnemu odseku je predložena zakonska predloga o dovolitvi 55 milijonskega kredita Avstriji. Zakon pooblašča finančnega ministra, da lahko Avstriji dovoli gorenji kredit na bremu državnih dohodkov v obliki predulma, oziroma dovoli kratkoročne bančne kredite pod državno garancijo.

— Dunaj, 10. febr. V finančnih krogih obširno razpravljajo o kreditni sanaciji avstrijskih finančnih. Nadejajo se, da bo Avstrija od Anglije pod gotovimi jamstvi kredit dveh milijonov funtov, od Francije kredit 1 milijona funtov in od Češkoslovaške začasno 100 milijonski predulom. Na ta način bi Avstrija spravila skupaj 5 milijonov funtov, oziroma no sedanjem kurzu 180 milijard avstrijskih krov, da zamore sanirati svoje finance.

Snažna katastrofa in mraz v Srednji Evropi.

— Beograd, 10. februarja. (Izv.) Snažna katastrofa traja dalje. Na vsem Balkanu so velikanski snežni zameti. Tekom včerajšnjega dneva sta v velikimi težavami prvovala v Beograd dva vlaka. Vse proge v Srbiji so popoloma zametevale. Vojnaštvo pomaga proge odkidevati, da se tako vzpostavi vsej delni promet.

— Beograd, 10. februarja. (Izv.) Vse brzjavje in telefonske zveze so vselej snežnih zamejih pretrgane oz. ne funkcionirajo. Z veliko težavo se še vzdržuje edina telefonika proge Beograd-Sarajevo. Na ta način je Beograd za sile vezan z ostalim svetom, ker Sarajevo vzdržuje nadalje progo Zagreb.

— Zagreb, 10. februarja. (Izv.) Glasom poročil ravnateljstva državne železnice je promet po nekaterih hrvatskih in slovenskih železnicah popolnoma ustavljen. V Sremu in Slavoniji vlaže velika burja. Železniška proga Brod-Vinkovci je popolnoma zametevana, tako, da se je nič ne vidi. Na progi so veliki, več metrov visoki zameti, ki jih je zelo težko odkolidati. Vlaki stojijo. Ravnateljstvo v Zagrebu je odredilo obvezno ekcijsko, da se proge odstoji v odkida. Akcija je zelo težava, ker silovita burja v Slavoniji in Sremu vedno znowana neneha snež na proge.

— Vinkovci, 10. februarja. (Izv.) V okolici je na daleč zapadel velik sneg. Vlada huda burja. Kolodvor je popolnoma zameten.

Belešnica v Stubejsko dolino je ustavljena.

— Budimpešta, 10. februarja (Izv.) Po vsej Madžarski je nastopil velik mraz. Zadnje dneve so vladali po ogrski planoti siloviti snežni viharji. Vlečenje velikega mraza je Donava pri Mohaču in Baču popolnoma zamrzla. vsled česar je plovba po Donavi ustavljena.

Jena. Mnogo vlakov je obstalo na potoških železniških tirih. — Debrecin, 10. februarja (Izv.) Mesto je popolnoma odrezano od zunanjega prometa. Po železniških progah je naneslo sneg do 3 metre visoko. V snegu je obtičal med drugimi vlaki tudi brzovlak iz Bukarešte.

Poostrena Italijanska vladna kriza.

Orlandov poskus za sestavo ministra ponosrečil.

— Rim, 9. febr. (Izv.) Včeraj je Orlando poročal kralju o položaju. Nato je imel pogovore z De Niccolom, potem z zastopniki demokratske skupine, s socialisti-zastopniki ljudske stranke in zastopniki desnice. Demokratje soglašajo z njegovim programom, socialisti so se postavili odločno proti Orlando in želijo novega moža, v katerega bi mogel imeti proletarij več zaupanja, zastopniki ljudske stranke niso podali nikake izjave. Orlando hoče 1.) sestavo narodnega kabineta, ki naj bi izravnal politične spore in vrnil državni pravico in dolžnost za vzdrževanje javnega miru z lastno silo; 2.) vladu in parlament imata posvetiti vso svojo delavnost rešit-

vi finančne in gospodarske krize ter mednarodnem položaju; 3.) sestavo kabine, ki si pošče sporazum o strankah. Tekom dneva so napovedali socialisti Orlando intrinsentno opozicijo in pridružili so se jim reformisti. Ljudska stranka je tudi v navskrbižu z Orlandom, ker zahteva najprvo svoje portfelje, potem šele more podati svojo izjavo k programu. Orlando tako ne more dosegči sestave kabine. Zato stopajo na površje nova imena: De Nava, Meda, Olotti in tudi Nitti. Ni pa nikjer razpoloženja za človeka, ki bi imel toliko zaupanja, da bi se mogel lotiti ministrske sestave z nado na uspeh. Kriza je poostrena in se utegne še zavleči. Tudi med demokratji ni soglasja.

Politične vesti.

Shod demokratske stranke v Slovenjgradcu se ne vrši 12. t. m. marec v nedeljo 19. t. m.

Kdo postane minister? Kakor je znano, sta oba muslimana ministra dr. Spaho in dr. Karamehmedović odstopila. Sporsuz med vledo in muslimani se gotovo pošreči, vendar pa dr. Karamehmedović ne namerava zopet prevzel svojega portfelja. V krogih muslimanske organizacije imenujejo kot najresnejšega ministrekega kandidata urednika Sahib Korkuta.

Klerikalna gonja proti cirilici. Znano je, da je višji šolski svet odredil pouk cirilice na naših šolah v tretem letu. Ta odredba je vredna vse pojavlja. Cirilica je slovanško pismo in prav umestno je, da se naša mladina nauči tega pisma. Klerikalcem seveda to ni po volji, pač zato ne, ker rabijo cirilico Srbi, Rusi in Bolgari, ki so pravoslavni. Ljudstvo samo je seveda veliko pametnejše, kakor razni klerikalni hujščki, in nima nič proti temu, ačkoli vselej uči cirilico, kakor se popreje nemška gotica. Da bi pa vendar ustrevarili nerazpoloženje proti cirilici, so posamni klerikalni udilejili na avtopest in proti odredbi višjega šolskega sveta jeli poučevati cirilico takoj prvo leto. Njih nemem je pozorenje: Šolsko oblast se naj spravi v napačno luč, da izdaja nepedagogično odredbo, ker je pad jasno, da se abecedarje, ki se niso premagali niti prvič težav z začetka učenosti, ne kaže mučiti z drugim platom — cirilico. Opozarjam na to merodajne oblasti.

Priprave za konferenco v Genovi. Italijanska vlada je imenovala svoje posebne organe, da pripravijo kar treba za genovsko konferenco. Vrše se priprave prav živahn, kateri pričakujejo se z delegacijami in njihovim spremstvom nad 1000 oseb. Vrh tega bo navzočih okoli 700 novinarjev. Ker v Genovi ne bo dovolj prostora, se bodo morali nekateri poslužiti zapadno obali do Sv. Margarite in do Rapalla. Otvoritvena seja bo v zgodovinski palati Sv. Jurja, ki predstavlja simbol genovske mornarice in trgovske slavne. Novinarji imajo na razpolago posebno palado, opremljeno in urejeno za njihovo službo. Ustanove se nove telefonije in radio-telegrafne postaje, tako da tu mogote poslužiti poročila kar najhitreje na vse strani sveta.

Hrvatski Narodni List v New Yorku, ki je izhajal kot dnevnik 20 let, je pred kratkim prenehal. Lastnik je bil znani Frank Zotti, ki je igral pogoljato v teatru. Nadejajo se, da bo v zgodovinski palati Sv. Jurja, ki predstavlja simbol genovske mornarice in trgovske slavne. Novinarji imajo na razpolago posebno palado, opremljeno in urejeno za njihovo službo. Ustanove se nove telefonije in radio-telegrafne postaje, tako da tu mogote poslužiti poročila kar najhitreje na vse strani sveta.

MRAZ V JEDRU SREDNJE EVROPE. **NEZNIKI ZAMETI DRUGOD.** — Dunaj, 10. februarja (Izv.) Glasom meteoreologičnih poročil je zavaldal v jedru Srednje Evrope silovit mraz. V Gorenji Italiji, Švici, na Tirolskem, Bavarskem, Koruškem, Češkem in na Črni Dunaj-Bruk-Grado-Zidanom-Ljubljana-Trst vlaže hud suh mraz. Tu vlada brezvretje. Nobe je jasno.

— Zagreb, 10. februarja. (Izv.) Proga Zagreb-Karlovarje je za silo odkida. Na progi so veliki, več metrov visoki zameti, ki jih je zelo težko odkolidati. Vlaki stojijo. Ravnateljstvo v Zagrebu je odredilo obvezno ekcijsko, da se proge odstoji v odkida. Akcija je zelo težava, ker silovita burja v Slavoniji in Sremu vedno znowana neneha snež na proge.

— Beograd, 10. februarja (Izv.) Glasom poročil ravnateljstva državne železnice je promet po nekaterih hrvatskih in slovenskih železnicah popolnoma ustavljen. V Sremu in Slavoniji vlaže velika burja. Železniška proga Brod-Vinkovci je popolnoma zametevana, tako, da se je nič ne vidi. Na progi so veliki, več metrov visoki zameti, ki jih je zelo težko odkolidati. Vlaki stojijo. Ravnateljstvo v Zagrebu je odredilo obvezno ekcijsko, da se proge odstoji v odkida. Akcija je zelo težava, ker silovita burja v Slavoniji in Sremu vedno znowana neneha snež na proge.

— Vinkovci, 10. februarja (Izv.) V okolici je na daleč zapadel velik sneg. Vlada huda burja. Kolodvor je popolnoma zameten.

od 24 na 28 K. Edino pri senu se cena ni zvišala, nego prej znižala, pri boljši kvaliteti ostala pri prejšnji ceni. Cena krompirja se je zvišala od 4.40 na 5 K. Podražila se je zvezda zelenjava. Miklo se vzdržuje v svobodni kupljeni med 8 do 12 K, včasih pa je še opoldne doliko na trgu, da ga ponujajo tudi po 6 kron.

Vežno za trgovce. "Orient", mednarodna špedicija poroča: Zelo važno razsodbo je te dni izreklo višje sodišče v Brnu glede vprašanja obveznosti odpošiljatelja blaga po železnicu in s tem zvezanim transportnim zavarovanjem. Na podlagi sklepa RV. 1. 61/21 je bilo v enem konkretnem slučaju razsodeno, da je bil odpošiljatelj obvezan blago zavarovati proti transportnim nezgodam tudi v tem slučaju, ako je bilo blago odposlano s fakturno klavzulo: „na račun na tem nevaren prejemnik“. Z ozirom na ta sklep višje sodišče se je vpisalo v judikativno knjigo:

„Za časa tavnin na železnicah je odpošiljatelj obvezan skrbeti za zavarovanje blaga, katerega je oddal železnicu v svrhu nadaljnega prevoza. To zahteva pažnja vsakega rednega trgovca glasom trgovskega zakona“. Ta sklep sili vsakega počinjega trgovca, zavarovati in sicer ne samo tu- in inozemske pošiljatve dotičnih naročnikov, kateri so izredno zahtevali zavarovanje njihovega blaga, temveč tudi vse tiste pošiljatve pri katerih ni samo odpošiljatelj jamčil, da se prevozi pošiljatev na njegove lastno nevarnost.

Ker je višje sodišče klavzulo „za račun in nevarnost prejemnika“ odklonilo, je umestno, da opozorimo na to odlok vse naše trgovce, da vsak pri predaji svoje pošiljatve zavaruje, da se izogigne nepotrebnim stroškom in škodi.

Kultura.

REPETOIR NARODNEGLEDA-LISCA V LJUBLJANI.

</

Raznosterstvi.

* Oporoka zakonskega entuzijasta. Te dni je umrl v Londonu mestni prokurator Sir William Bedford, star 86 let. V svoji oporoki je imenoval re glavnega dediča svojo ženo, veliko vso to pa je zapustil za propagando zakonskega življenja. V opotki piše: Do 45. leta sem bil prepričan samec. Ko sem pa slavil 40 letnico zakona z Miss Anny, sem bil najsrcenejši človek na svetu. Zakon me je vzpodbujal k vsakemu delu in razveseljeval vse svoje življenje. Njegova žena pa je rekla o njem: Bil je dober človek, toda nepo boljšljiv veseljak. Z osmedesetimi leti je prepel navdušeno ljubavno pesmi. Bil je 20 let starejši nego jaz, toda obnašal se je vedno kot otrok.

* Sultanova hčerka pobegnila. Iz Carigrada javlja: Veliko senzacijo je vzbudil v visokih krogih Porto tajni in romantični beg majorja Haki bega, sina velikega vezirja in sultanove hčere. Haki beg in lena hčerka sultanova sta se tajno poročila in pobegnila iz sultanovih palac. Odpotovala sta ne znano kam. Sultan in veliki vezir sta zelo razburjena.

Posojilo

na prvo hipoteko se lăčo. Ponudbe pod "Nova zgradba 994" na upravo Slovenskega Naroda. 994

Naprava za mrtvaške odre
pogrebne zavoda se prodaja. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 993

Jurist

izče primočno službo. Nastop lahko takoj. — Ponudbe pod "Jurist 992" na upravo Slov. Naroda. 992

Mlin

na 2 tečja, železen, nov iz tovarne, se zaradi družinskega razmer ceno proda. Naslov v upravi Slov. Naroda. 1009

1000 kron nagrade

kdor mi preskrb idobro idočo pekarino na prometnem kraju s stanovanjem. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 982

Dve gospodinčni
izurjeni slovenski in nemški stenografinji in strojepski lăčeta popoldanska služba. Ponudbe pod "Stenografinji št. 26 986" na upravo Slov. Naroda. 986

Damsko kolo

močno, zelo trčajočo previratko, se proda po ugodni ceni. Žabjak 6, 1. nadst., desno. 944

Geodetični aparati

(teodoliti, buzolni instrumenti itd.) se kuplijo. Ponudbe pod "Geometer št. 985" na upravo Slov. Naroda. 985

Perje

tokšoje in peransko se dobri v vsaki množini po dnevnih cenah pri E. Vajda, veletrgovina s perutno, Čakovci, Medžimurje. 997

Modistinja

starejša oseba, zmočna voditi samostojno tudi trgovino, se sprejme za takojšen nastop v Celje. Prednost imajo one, ki lahko polože kavci v ponudbe s spremstvom je poslati na Franca Cerarja, tovarna, Domžale. 99

* Francoski naračaj. Vkljub napredku niso francoske rojstva se dosegla zaželjena višina. Vseh družin imajo 11,315.000. Od teh 1,804.710 brez dece, 2,966.171 jih premore enega potomca; 2,661.988 dva; 1,643.425 tri; 987.392 štiri; 566.768 pet; 327.241 šest; 182.998 sedem; 94.729 osem; 44.723 devet; 20.639 deset; 8.305 enajst; 8.507 dvanašt; 1.437 trinajst; 534 štirinajst; 247 petnajst; 79 šestnajst; 34 sedemnajst; 45 osemnajst ali več! V Nemčiji pa so obitelji s 6 do 12 otroci v večini. Skoro vse vojne neveste negujejo baje že po dvoje dečkov, katere nazivajo zmajčki za maščevanje. Francoske novine obzaljujejo, da kažejo njihovo poročenke več umevanja za vtiči stane nego za narodno obrambo. Dotavimo ob tej priliki, da dejstvene statistike že par let izkazujejo večje število moških nego deklet, karor da hoče naravnata zadelati vrzeli ter uravnovestiti spola.

* Zrte španske bolezni v Angliji. Na španske bolezni je umrlo v Angliji 1262 oseb. V vseh velikih mestih je na tisoče težko bolnih.

* Prve razporoke na Japonskem. Nedavno so tri ionanske žene vložile

prošnjo za razporoko. Kot vzrok za bočitev so navedle, da je družinsko življenje sužnost. To so prve tri japonske žene, ki zahtevajo razporoko na Japonskem.

* Znareci v parlamentu. Poslanec češkoslovaškega parlamenta Zamík se je med sejo omračil um.

Darila.

Lekaki uprave:
Upravi nasega lista so postali g. Fran Stupica, trg. v Ljubljani D 50, ki jih je prejel kot izvedeniško pristojbino in jih daruje.

Ciril Metodovi držbi D 12.50 za »Slep v zavodu« D 18.75 za »Slep« (drustvo skupih) D 18.75

»Ubogo rodbino nar. mučenika K. o. marja, uradništvo Narodne banke v Ljubljani daruje D 60.

»Jugoslovensko Matice. Gg. Tomo Mihelič, pregl. in Hočvar Steffo, podpregl. fin. kont. na Vrhniku daruja D 25, g. dr. Viktor Gregorič iz Rog. Slatine D 25 mesto vence prerano umrlemu prijatelju Fran Majdiču in

učenci 4. a razr. real. gimnazije v Ljubljani poklanjajo D 15 kot preostanek neke zbirke. Skupaj D 65.

Družba sv. Cir. in Met. Gg. Tomo Mihelič, pregl. in Hočvar Steffo, podpregl. fin. kont. na Vrhniku daruja D 25.

Uboge rodbino nar. mučenika K. o. marja. Ob prilikli godovanju g. F. Sveteca se je nabralo v gostilni Strugle na Gospodavski cesti D 76.

Jugosloven ko Matice. Pisarna dr. Jos. C. Oblaka D 50 iz kazenske posavne Longer e. Reisner in uradniki finančne delegacije in finančnega okr. ravnateljstva v Ljubljani zbirko Din. 170.25 mesto vence na krsto preminule ofete g. delegata min. fin. dr. K. Savnika. Skupaj 220.25. D

Vojne slepe v zavodu. Uradniki finančne delegacije in fin. okr. ravnateljstva v Ljubljani D 170.25 v isti namen kakor za Jugoslov. Matice.

Uboga družino mučenika K. o. marja. Na fanto Šćini g. Mila Svetka se je nabralo D 120.

Prvi jugoslovenski podmornik, zdarovali vsak po D 100: zobar dr. Hindko Dolenc, dva neimenovana in nad-

zornik Viktor Tančič. Skupno D 400. Srčna hvale!

— Darovi. Za božičnico v Jozafatu so darovali slike go-podie in firme: gen. konzul dr. Beneš, dr. Ázman, dr. Vlajásek, dr. Stojc, Olga Bráško, Tánies, Pečinka Ann, Stupica Irma, Kadivec Ant, gg. Klopcič, Ravnihar, Chron. tvrdke: Češnik, Šare, Urbanc, Souvan, Mayer, Miklavc, Agnola, Peceli, Podkrajšek, Pretnar, Kette, Magdič, Grobelnik, Deranda, Korenčan, Lillek, Medved, Knez, Kmet, Pogačnik, Meden, Vlai, Maček, Lenassi Gerkman, Schuster, Škaberne, Terček Jakob, Sovinj-Cuden, Minka Jelčan. Na pole se je nabralo pri raznih dobrotnikih 2000 krov. Vsem izreka srčno hvalo odbor.

Kaj je Elsaffuid — to se zna!
Lekarnar Feller — Stubica.

Glavni urednik:
Rasto Pustolešek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podraž.

Zunanjstvo občine Rakca pri Krškem 18. večerje in izvajenega
občinskega tajnika
ki bi bil obenem tudi organist. Letna plača in denarjan 0.000K in veril 15.000 krov t r preto stanovanje. Vzame se tdi samo obč. takoj z mesečno plačo 1650 K, s posranskimi zaslukami in ročno stanovanje v obj. hiši. Nastop službe s 1. event 15. marca. Ponudbe je vlagati pri **Zupanstvu Rakca do 22. februar. t. i.** 923

Carinski uradnik

za pravom na koncesiju, traži mesto deklaranta. Adresa v uradnemu.

1001

Na prodai

le na temen prometnem kraju, 20 minut od Ljubljane, vedejo posestvo, obstoječe iz dveh stavb ter posostajškega poslopja in nekaj vrta. V nem se nahaja vinska in spicarska trgovina. Pogoj ugodni. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 854

Notarskega kučidata
sprejme notar v Crnomlju. Predlogi s stricajoči naj se vročijo na gojni notarijet v Crnomlju do 15. marca 1922. Hrana in stanovanje zasegur no Plača po dogovoru.

Dve mebljavani sobi

izče merna stranka za takoj oziroma za 15. februar. Po možnosti z električno razsvetljavo in posebnim vhodom v sredini mesta. Ponudbe pod "Mebljava nobi" na anončno družb. Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 953

Franc Podlogar

Stefka Podlogar roj. Špetič poročena 6. februarja 1922.

Vel. Lašte Kočana-Poštna

Sobo

lepo mebljano in množina ščet za tako merna gospodinja. Ponudbe pod "Merna gosp. dčna 979" na upravo Slovenskega N. rod. 979

Pisalna miza
izbljena, dobro ohranena, se kupi. Ponudbe na poštini predal št. 133. 97

Uradnik

(akad.) oženjen, brez otrok, žično stanovanje v Li bljani, kuhinjo z 1 ali 2 sobama. Nagradit! Ponudbe pod "Uradnik 969" na upravo Slov. Naroda. 969

5 m³ dry nagrade

onemu, ki mi odda prazno sobo. Ponudbe pod "Diva 100" na upravo Slov. Naroda. 1005

Deček

star 15 let, potesten staršev, kateri je dovršil 8. državljedno študijo. Želi vstopiti v trgovino z mešnim blagom in tedenec. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 950

Jož Sekovanič

bivši finančni stražnik

Nelka Webrova

zasebnica

zaročena.

Bled

Zalilog

Neženjen trgevo lăča za takoj oz. za 1. marec t. I.

eno ali dve mebljavani ali nemeblovani sobi

za pisarno in stanovanje, po možnosti s posebnim vhodom v bližini pošte. Ponudbe po "Dobi pličnik" na anončno družb. Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 951

Prodam radi spremembe v obratu rabljene, dobro ohranjene:

polnojarmenik za tavolito (Saitgatter), gladičnik 4 kratek (Wirtzsch Hobelmaschine), gladičnik (Diktator Hobelmaschine), elektroregulator System Kehl, bencinove lekomobile 10 HP, landauer.

Vratana na Tovarna zabojev in lesnih jermenje, FELIX STARE, RADOMLJE, SLOVENIJA.

881

Zahvala.

Vsem, ki so izrazili sočutje, darovali prekrasno cvetje in se udeležili pogreba našega preljubega

Stankota
se najiskreneje zahvaljuje
rodbina Jenčičeva.
V Ljubljani, dne 9. februarja 1922.

Delnitska plačica:

R 20,000.000—

učenci 4. a razr. real. gimnazije v Ljubljani poklanjajo D 15 kot preostanek neke zbirke. Skupaj D 65.

Družba sv. Cir. in Met. Gg. Tomo Mihelič, pregl. in Hočvar Steffo, podpregl. fin. kont. na Vrhniku daruja D 25.

Uboge rodbino nar. mučenika K. o. marja. Ob prilikli godovanju g. F. Sveteca se je nabralo v gostilni Strugle na Gospodavski cesti D 76.

Jugosloven ko Matice. Pisarna dr. Jos. C. Oblaka D 50 iz kazenske posavne Longer e. Reisner in uradniki finančne delegacije in finančnega okr. ravnateljstva v Ljubljani zbirko Din. 170.25 mesto vence na krsto preminule ofete g. delegata min. fin. dr. K. Savnika. Skupaj 220.25. D

Vojne slepe v zavodu. Uradniki finančne delegacije in fin. okr. ravnateljstva v Ljubljani D 170.25 v isti namen kakor za Jugoslov. Matice.

Uboga družino mučenika K. o. marja. Na fanto Šćini g. Mila Svetka se je nabralo D 120.

Prvi jugoslovenski podmornik, zdarovali vsak po D 100: zobar dr. Hindko Dolenc, dva neimenovana in nad-

zornik Viktor Tančič. Skupno D 400. Srčna hvale!

— Darovi. Za božičnico v Jozafatu so darovali slike go-podie in firme: gen. konzul dr. Beneš, dr. Ázman, dr. Vlajásek, dr. Stojc, Olga Bráško, Tánies, Pečinka Ann, Stupica Irma, Kadivec Ant, gg. Klopcič, Ravnihar, Chron. tvrdke: Češnik, Šare, Urbanc, Souvan, Mayer, Miklavc, Agnola, Peceli, Podkrajšek, Pretnar, Kette, Magdič, Grobelnik, Deranda, Korenčan, Lillek, Medved, Knez, Kmet, Pogačnik, Meden, Vlai, Maček, Lenassi Gerkman, Schuster, Škaberne, Terček Jakob, Sovinj-Cuden, Minka Jelčan. Na pole se je nabralo pri raznih dobrotnikih 2000 krov. Vsem izreka srčno hvalo odbor.

Kaj je Elsaffuid — to se zna!
Lekarnar Feller — Stubica.</b